

33. DRŽAVNO NATJECANJE IZ GEOGRAFIJE 2026.

Razred ili kategorija natjecanja: ispit za 1. razred gimnazije

Zaporka

--	--	--	--	--

Broj postignutih bodova _____ / 50

Potpis članova Državnoga povjerenstva:

1. _____

2. _____

3. _____

Mjesto i nadnevak: _____

Zadatke je potrebno rješavati prema uputi ispred svake skupine zadataka.

Za rješavanje zadataka predviđeno je 75 minuta.

Odgovori se upisuju kemijskom olovkom s plavom tintom koja se ne briše. Ako se upotrebljava obična olovka ili kemijska crvene ili koje druge boje tinte (osim plave), učenik će se diskvalificirati. Pri rješavanju ispita treba primijeniti jezičnu normu hrvatskoga standardnog jezika, posebice treba poštovati pravopisna pravila o pisanju velikoga i maloga početnog slova geografskih imena.

Odgovori učenika trebaju biti čitljivo napisani pisanim slovima, jedino je u zadacima u kojima je odgovor jedno slovo dopuštena upotreba čitljivo napisanoga velikog tiskanog slova.

Tijekom pisanja ispita ne smije se koristiti ničim osim navedenim priborom za pisanje. Ova odredba podrazumijeva da natjecatelji ne smiju kod sebe (na sebi, ispod sebe, u svojoj odjeći i slično) imati predmete koji na bilo koji način mogu dovesti u sumnju pravilnu provedbu natjecanja. Učenici se ne smiju služiti atlasom, zidnom kartom, kalkulatorom ni računalom. Kartografski i grafički prilozi nužni za rješavanje zadataka sastavni su dio ispita. Učenicima se dopušta pisanje po marginama i po praznim stranicama ispitnoga materijala bez oduzimanja bodova i/ili diskvalifikacije.

Tijekom pisanja ispita natjecatelj se može koristiti papirom formata A4 koji mu dodjeljuje Državno povjerenstvo i ovjerenim pečatom škole. Nakon završetka pisanja taj se papir predaje Državnomu povjerenstvu i čuva s drugom dokumentacijom natjecatelja.

Potpuno pravilno riješeni zadatci prema uputi za rješavanje vrednuju se jednim, dvama ili trima bodovima. U djelomično ispravno riješenim zadacima boduju se ispravno riješene čestice. Dopušteno je jedno ispravljanje svakoga odgovora tako da se pogrešan odgovor stavi u zagradu i precrta jednom crtom, a iznad, ispod ili desno od precrtanoga odgovora upiše točan odgovor i uz točan odgovor skraćeni potpis (paraf) ili inicijali imena i prezimena. Netočno se riješeni zadatci, odgovori napisani u zagradama, odgovori koji nisu ispravljeni prema uputi za rješavanje te bilo koje kombinacije točnoga i netočnoga odgovora ne vrednuju.

Nakon isteka vremena za rješavanje zadataka ispit preuzima Državno povjerenstvo.

U PRVA DVA ZADATKA DVA SU TOČNA ODGOVORA. ZAOKRUŽITE SLOVA ISPRED TOČNIH ODGOVORA.

2	
---	--

1. Koje su od navedenih tekućica lijevi pritoci rijeke Dunav?

- a) Drava b) Inn c) Isar d) Prut e) Sava f) Tisa

2	
---	--

2. Koje od navedenih tekućica imaju krški vokliški tip izvora?

- a) Bosut b) Karašica c) Kupa d) St. Lawrence e) Una f) Volga

U SLJEDEĆEMU ZADATKU POVEŽITE PAROVE UPISOM SLOVA NA CRTU ISPRED PONUĐENIH ODGOVORA. DVIJE CRTE MORAJU OSTATI PRAZNE.

2	
---	--

3. Navedene vrste soli povežite s lokacijama na kojima se danas komercijalno vadi sol.

- A) morska sol B) kamena sol

___ Altaussee u Austriji ___ Wieliczka u Poljskoj ___ Ston u Republici Hrvatskoj
___ Khewra u Pakistanu ___ Sfax u Tunisu ___ Soline u Republici Hrvatskoj

U SLJEDEĆEMU ZADATKU POVEŽITE POJMOVE UPISOM JEDNOGA SLOVA IZ SREDNJEGA STUPCA I JEDNOGA BROJA IZ DESNOGA STUPCA NA SVAKU CRTU ISPRED POJMA U LIJEVOME STUPCU. JEDNO SE SLOVO IZ SREDNJEGA STUPCA I JEDAN BROJ IZ DESNOGA STUPCA NE MOGU POVEZATI.

3	
---	--

4. Navedene tekućice povežite s pripadajućim hidroelektranama i pojmovima koji se na njih odnose.

___ Cetina	A) HE Jaruga	1) akumulacija Valići
___ Lika	B) HE Peruća	2) akumulacija Kruščica
___ Krka	C) HE Sklope	3) prva hidroelektrana u RH
	D) HE Valići	4) najveće umjetno jezero u Dalmaciji

2	
---	--

5. Upišite broj **1** u pravokutnik na karti koji je uz najviše plovno jezero (s redovitim plovnim linijama) na Zemlji. Koje je ime tog jezera? _____ Prema postanku zavale to jezero ubrajamo u skupinu čiji je naziv _____ jezera.

3	
---	--

6. Upišite broj **2** u pravokutnik na karti kojim je označeno jezero kojemu se površina od 1960. drastično smanjuje i koje je primjer ekološke katastrofe. Koje je ime tog jezera?

_____ Proces prisutan u okolnome području kao posljedica smanjivanja površine jezera i ispuhivanja pijeska i mulja nazivamo _____.

Sjeverni je dio tog jezera u državi čije je ime _____.

2	
---	--

7. Upišite znak **X** u kružić na karti uz prvu plimnu hidroelektranu na Zemlji. Koje je ime tekućice na čijemu je ušću sagrađena plimna hidroelektrana? _____ Osim plime i oseke, za proizvodnju električne energije u Europi se još desetak projekata koristi gibanjima mora čiji je naziv _____.

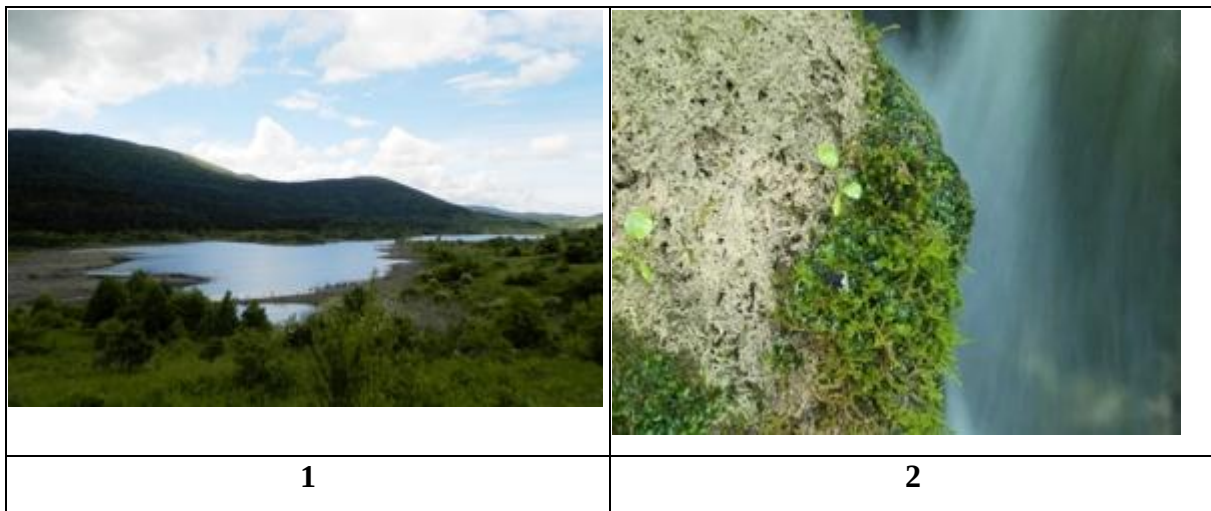
2	
---	--

8. Upišite slovo **O** u kružić na karti uz endoreičko deltasto ušće tekućice zaštićeno Ramsarskom konvencijom. Koje je ime te tekućice? _____ Ime je države u kojoj je to ušće _____.

2	
---	--

9. Upišite broj **3** u trokutić na karti uz ušće tekućice koja poplavljuje zbog činjenice da se led najprije tali u gornjem dijelu toka, a tek kasnije u donjem dijelu toka. Koje je ime te tekućice? _____ Najdulji desni pritok te rijeke izvire u državi čije je ime _____.

SLJEDEĆIH PET ZADATAKA RIJEŠITE S POMOĆU PRILOŽENIH FOTOGRAFIJA, DIJAGRAMA, GEOGRAFSKIH KARATA I SKICE.

3

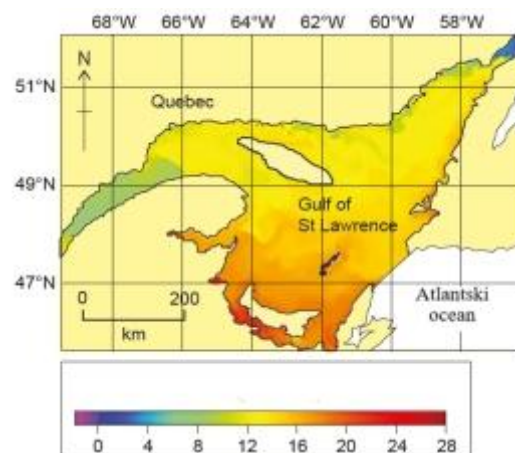
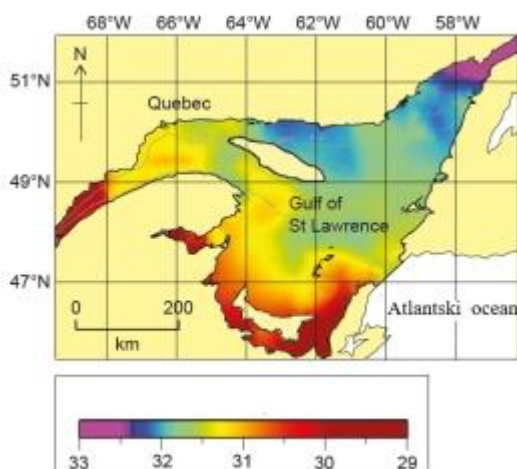
10. Jezero Blata prikazano na fotografiji označenoj brojem 1 u kišnom je dijelu godine ispunjeno vodom iz podzemnih šupljina, a u sušnijem gubi vodu kroz iste te šupljine. Takve šupljine (kao Velika pećina u Blačanskom polju u navedenom primjeru) koje povremeno budu izvori, a povremeno ponori, nazivamo _____. Tip reljefa za koji su karakteristične takve šupljine nazivamo _____. Tip jezera prema stalnosti kojemu pripada jezero Blata nazivamo _____.

2

11. Stijene prikazane na fotografiji označenoj brojem 2 nazivamo _____. Ova vrsta stijene tvori geomorfološki oblik po kojemu je prepoznat naš najstariji nacionalni park. Ime je rijeke kojom otječe voda iz jezera toga našega najstarijega NP _____.

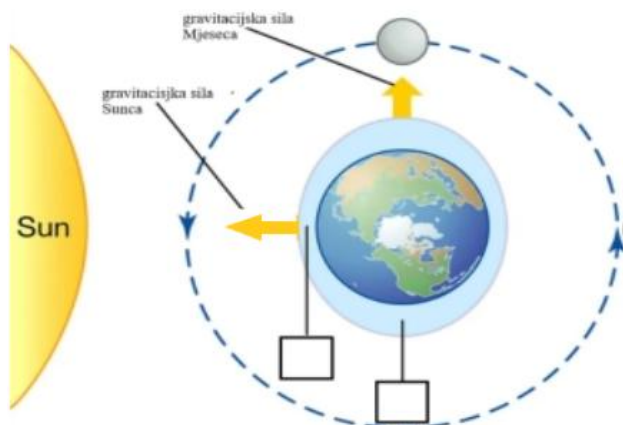
2

12. Na crtu ispod odgovarajuće tematske karte upišite prikazano svojstvo vode.

1

13. Skica prikazuje utjecaj Mjeseca i Sunca na nastanak plime i oseke. U odgovarajući kvadratić upišite slovo **P** za plimu, a slovo **O** za oseku.

3

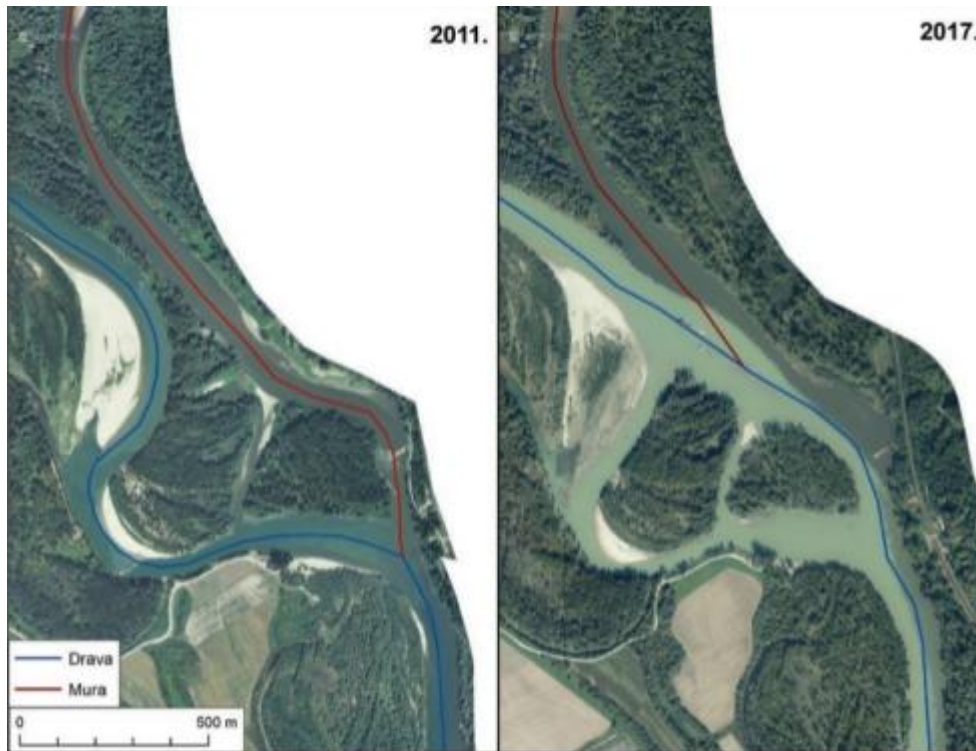
14. Ime je zaljeva u kojemu su zabilježene najveće razlike plime i oseke

_____.

Upišite znak **X** u pripadajući kružić koji prikazuje položaj tog zaljeva.

Uređaj koji bilježi morske mijene i druga dugoperiodična kolebanja visine morske razine nazivamo _____.

SLJEDEĆI ZADATAK RIJEŠITE S POMOĆU PRILOŽENE TEMATSKE KARTE I TEKSTA. U TEKSTU SU TRI POGREŠNA POJMA. PRONAĐITE IH I PREPIŠITE U PRVI STUPAC TABLICE, A UZ NJIH U DRUGI STUPAC, U ISTOME REDU, UPIŠITE TOČNE POJMOVE.

il. 6. Promjene ušća Mure u Dravu između 2011. i 2017. godine
zvor: DGIJ. Digitalni ortofoto 2011. i 2017. (WMS)

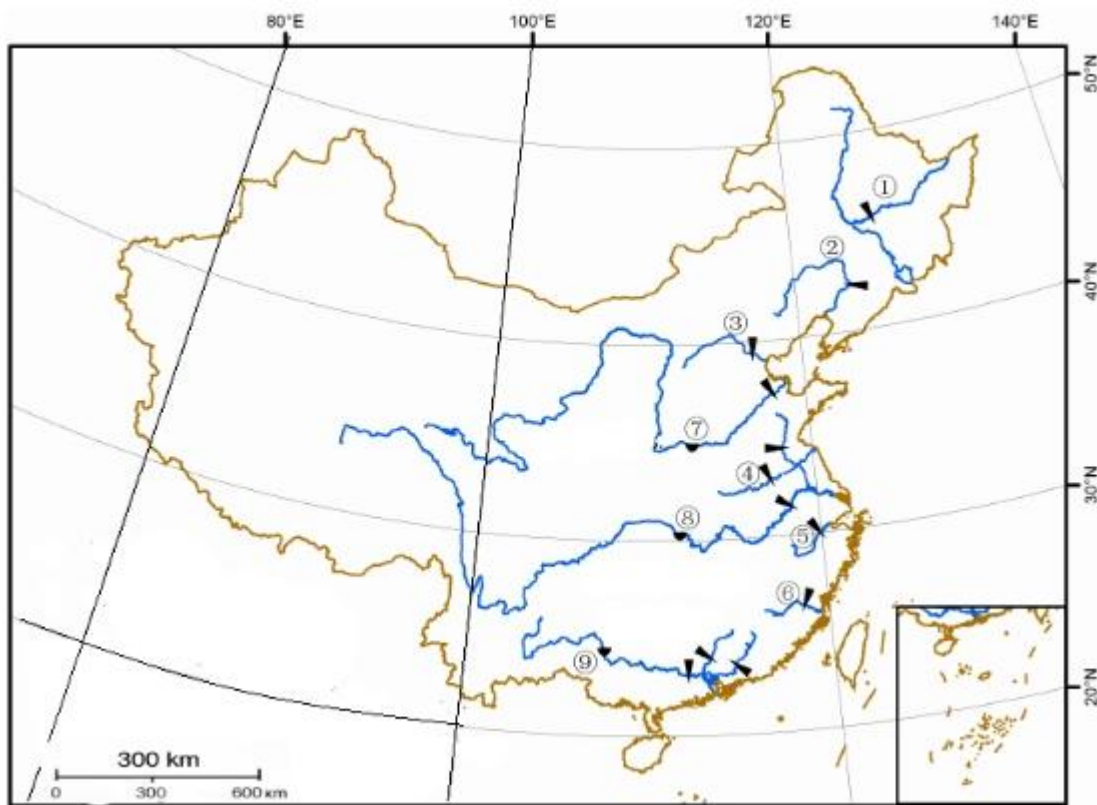
3

15. Između 2011. i 2017. godine dogodile su se i znatne promjene na ušću Mure u Dravu.

Rijeka Drava probila je uski dio naplavne ravnice na svojoj desnoj obali koja ju je dijelila od Mure. Ušće Mure pomaknulo se nizvodno, a dio dotadašnjega glavnog korita Drave postalo je sekundarno korito, koje s južne strane obilazi tri riječna otoka. Crta sredine novoga glavnog, odnosno najširega korita Drave danas se proteže nekadašnjim koritom Mure.

NETOČAN POJAM (NETOČNA RIJEČ)	TOČAN POJAM (TOČNA RIJEČ)

SLJEDEĆA TRI ZADATKA RIJEŠITE S POMOĆU PRILOŽENE GEOGRAFSKE KARTE.

3	
----------	--

16. Brojem **8** na priloženoj geografskoj karti označena je jedna od najvećih hidroelektrana na svijetu čije je ime _____, a izgrađena je na rijeci čije je ime _____. Spomenuta rijeka ima ušće u more čije je ime _____.

2	
----------	--

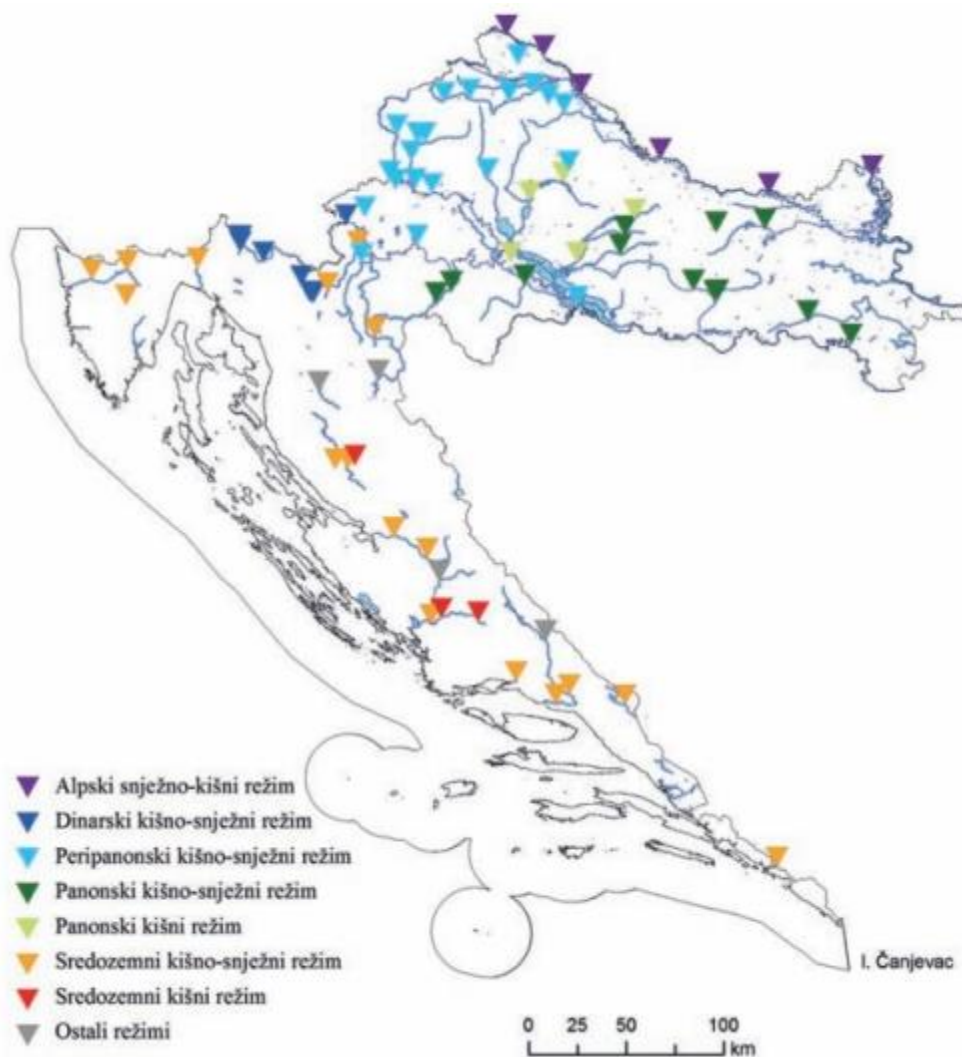
17. Prva kineska civilizacija razvila se uz rijeku čije je ime _____. Na priloženoj geografskoj karti označena je brojem _____. Ta se rijeka ulijeva u more čije je ime _____.

2	
----------	--

18. Ime treće po duljini kineske rijeke jest _____, a između Xiangganga i Aomena (Macao) nalazi se njezino ušće koje ima oblik _____.

SLJEDEĆA DVA ZADATKA RIJEŠITE S POMOĆU PRILOŽENE GEOGRAFSKE KARTE.

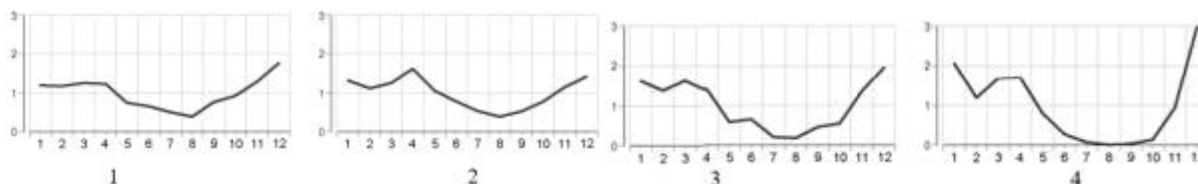
TIPOVI PROTOČNIH REŽIMA RIJEKA HRVATSKE

2

19. Prema priloženoj geografskoj karti sredozemni kišni režim ima pritoka rijeke Krke čije je ime _____.

Zaokružite broj ispod krivulje godišnjeg hoda protoka koja prikazuje spomenuti tip protočnoga režima.

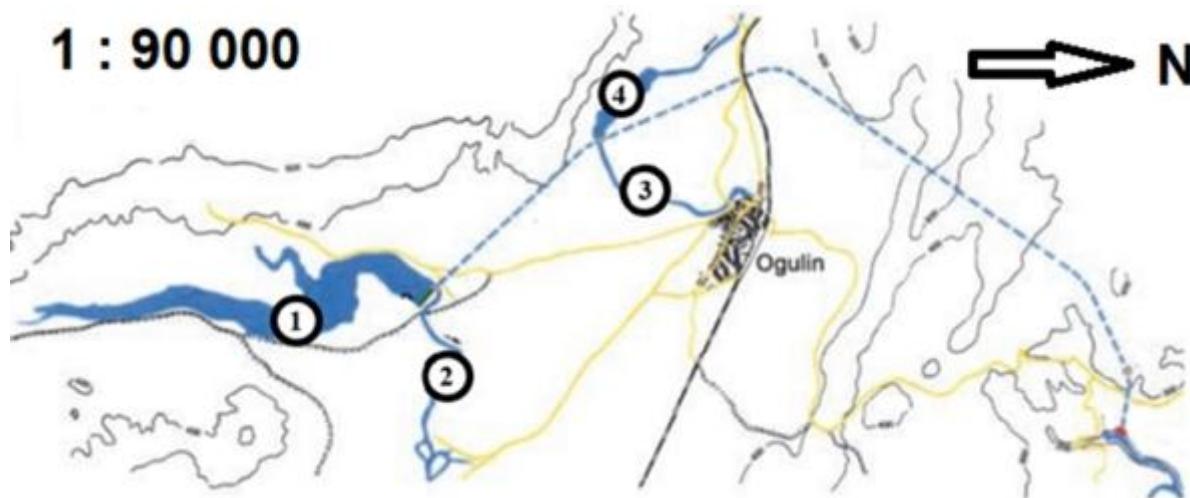

1

20. Naziv je tipa protočnih režima kojima uglavnom pripadaju rijeke koje imaju izvorište u prostoru s najvećom količinom padalina u Hrvatskoj

_____.

SLJEDEĆA DVA ZADATKA RIJEŠITE S POMOĆU PRILOŽENE GEOGRAFSKE KARTE.

2

21. Za potrebu izgradnje protočne hidroelektrane Gajak izgrađeno je jezero označeno brojem 1, čije je ime jezero _____, i jezero označeno brojem 4, čije je ime _____.

1

22. Koje je ime rijeke na priloženoj geografskoj karti označene brojem 2?

NA KARTOGRAMIMA SU PRIKAZANA PODRUČJA POSEBNO UGROŽENA POJEDINOM PRIRODNOM NEPOGODOM. OD PONUĐENIH ODABERITE PRIRODNU NEPOGODU TE JE UPIŠITE NA CRTU ISPOD ODGOVARAJUĆEG KARTOGRAMA. TRI SU POJMA VIŠAK.

3

23. Odaberite jednu od ponuđenih prirodnih nepogoda te je upišite na crtu ispod odgovarajućeg kartograma: *poplave, potresi, požari, suše, tsunami, vulkanske erupcije*

